

عنوان مقاله:

سیرتحوّل پسوندها (اک) از فارسی باستان به فارسی نو

محل انتشار:

پنجمین کنفرانس ملی نوآوری و تحقیق در فرهنگ، زبان و ادبیات فارسی (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

فتانه یوسفی - پژوهشگر دکتری فرهنگ و زبان های باستانی ایران، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی

خلاصه مقاله:

در گذشته زبان فارسی، پسوندهای فعلی کارکردهای گوناگونی برعهده داشتند. از جمله کارکردها، معنای اصلی فعل را گسترش یا محدود و یا به کلی دگرگون می کردند. غالب پسوندهای فعلی در اصل هم به جای قید به کار می رفتند و هم به عنوان حرف اضافه. در دوره میانه زبان فارسی، از کارکردهای نقشی آنها به تدریج کاسته شد و زبان به سمت تحلیل شدگی پیش رفته و پسوندهای فعلی کمتر باعث تغییر معنای واژگانی فعل میشوند. به دیگر سخن، به صورت پسوندهای تثبیت شده در دوره میانه و سپس در دوره بعدی ظاهر شدند. نقش های گوناگون دستوری را برعهده گرفتند. یکی از صورت های واژگانی پسوندها (-ک) در زبان فارسی امروزی است. که چنین روندی را پشت سر گذاشته و موضوع این مقاله هم سیرتحوّلات تاریخی و نقش آن در زبان فارسی است. می توان عنوان کرد که پسوندها (-ک) یکی از پرکاربردترین پسوندهای زبان فارسی است. و در این مقاله سیرتحوّل (-ک) از دوره باستان تا فارسی امروز بررسی می شود و به کارکردهای آن در ادوار مختلف زبان فارسی اشاره می گردد. یکی از صورت های زبانی که در تحولات زبان کارکردهای گوناگونی از خود بروز داده است و نقش های دستوری مختلفی را برعهده گرفته است پسوندها «-ک» است. جکسن و کنت فهرست نسبتاً جامعی از پسوندهای زبان اوستایی و فارسی باستان همراه با معانی آنها را ارائه کرده و همانجا متذکر شده اند که این صورتهای به تواتر سه نقش عمده را برعهده داشته اند، یعنی قید، حرف اضافه و پسوند فعل. غالب اینپیشوندها در گذر از دوره باستان به فارسی میانه به صورت قالبی و رسوبی در افعال دیده میشوند که زبانی خود را از دست داده اند. برخی از پژوهشگران از جمله صمصامی، فرشیدورد و ابوالقاسمی و فهرست های متنوعی از این پسوندها را معرفی کرده اند.

کلمات کلیدی:

پسوندها، فعل، قید، فارسی باستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2090376>

